

Over bijen en mist

Voorpublicatie uit de roman van Erick Setiawan

In de stad werd veel gekibbeld over het moment waarop de vete was begonnen. De koppelaar dacht dat het de ochtend na de bruiloft was geweest, toen Eva al het goud van Meridia stal en dertien meter zijde voor haar achterliet. De waarzegger, die zich in zijn beweringen gesteund zag door zijn kristallen bol, zwoer dat Eva's ogen pas een meedogenloze uitdrukking hadden gekregen nadat Meridia die drie maanden later met ganzenbloed besmeurde. De vroedvrouw hing een andere theorie aan: de strijd begon op de dag dat Meridia haar pasgeboren zoon in haar armen hield en zo van trots was vervuld dat Eva niets anders meer wilde dan haar vernederen. Maar hoe verhit de gesprekken van de stadsbewoners over het onderwerp ook waren, het bleef een mysterie. Dat was te wijten aan de twee vrouwen zelf. Meridia zei er weinig over en Eva sprak zichzelf steeds tegen waardoor iedereen gesterkt werd in het idee dat geen van beiden het zich eigenlijk nog kon herinneren.

Al bij haar geboorte deed Meridia stof opwaaien in de stad. Die avond werd ze na wat herinnerd zou worden als een zevenentwintig uur durende bevalling blauw en gerimpeld uit Ravenna's baarmoeder getrokken. Ondanks tien klappen op haar billen weigerden haar longen ook maar één teug adem te nemen. De vroedvrouw stond op het punt haar weg te halen toen Ravenna schreeuwde: "Wat doe je daar, mens? Geef haar aan mij!"

Met haar normale, kalme manier van spreken zei Ravenna tegen de baby dat nu ze eenmaal acht maanden ongemak en zevenentwintig uur vreselijke pijn had moeten doorstaan, haar figuur naar de maan was, haar borsten waren opgezwollen en ze haar eetlust kwijt was, de baby op zijn minst een afscheidskreet voor haar moeder kon slaken. "Het kleinste geluidje is al genoeg", zei Ravenna. "Een schreeuw zou nog mooier zijn." Ravenna praatte nog enkele minuten door en wiegde haar dochter zachtjes en pas toen ze de baby in geuren en kleuren ging vertellen hoe ze was verwekt – "als je had gezien welke schandalige houdingen je vader me dwong aan te nemen" – begon Meridia te hoesten en haalde ze voor de eerste keer adem.

"Koppig schepseltje", gniffelde Ravenna. "Vind je jezelf te goed voor deze wereld?"

De vroedvrouw wachtte tevergeefs totdat de baby ging huilen. Meridia pufte en grimaste maar hilde in elk geval niet. Een uur later vertrok de vroedvrouw hoofdschuddend en zich het hoofd krabbend. Iedereen die ze tegenkwam vertrouwde ze toe: "Ik heb honderd baby's op de wereld gezet maar nog nooit eentje als zij. De tijd zal leren of het een engel of duivel is."

Enkele maanden voor haar eerste verjaardag schrok Meridia wakker van een verblindende lichtflits die door de duistere nacht schoot. Ze hoorde een klap, er viel iets op de grond en daarna klonk een afschuwelijke schreeuw. Plotseling greep Ravenna haar uit de wieg en drukte haar tegen zich aan. Toen Meridia als driejarige genoeg woorden had geleerd, probeerde ze Ravenna te vertellen wat ze had gezien. Haar moeder zuchtte en mompelde slechts: "Laat dat maar een droom blijven, kind." Was het dan een droom geweest? Meridia wilde het vragen, maar Ravenna had zich weer over haar groenten gebogen en was haar reeds vergeten. Haar moeder had een rechte, gespierde rug, een rug die de grootste geheimen kon bewaren, vermoedde Meridia.

Aan Monarch Street 24 stond een huis van glas en staal. Het was gelegen op een hoge heuvel, had een mansardedak, grote vensters met glas-in-loodramen en een door narcissen omgeven veranda. Een stenen trap leidde door een glooiende

tuin naar de voordeur waar, wat voor weer het ook was, altijd een ivoorkleurige mist hing. Marskramers en bezoekers vervloekten de mist die ervoor zorgde dat ze in het luchtledige leken te hangen, er met hun hoed vandoor ging en hen met afgrijselijke geluiden verjoeg. Het huis volgde zijn eigen wetten. Op de houten vloeren weerklonken geen voetstappen en in deuropeningen verschenen eensklaps gestalten. De wenteltrap verlengde of verkortte zichzelf naar believen. Als peuter deed Meridia er soms twee seconden en dan weer twee uur over om van de ene verdieping naar de andere te komen. Vooral de spiegels waren verraderlijk: daarin ving Meridia glimpen van onbekende landschappen en allerlei geesten op. Ondanks de grote, openstaande ramen was het altijd donker in de vertrekken. Zelfs bij stralende zonneshijn zagen de schitterendste voorwerpen er binnen toch dof en onaantrekkelijk uit.

Het was altijd koud in huis. Zelfs als het hoogzomer was en er een vuur in de haard brandde, kon Meridia het niet warm krijgen. 's Ochtends trok de kinderjuffrouw haar dikke winterkleden aan alsof er bar weer op komst was. Bij het slapengaan stopte de beste vrouw haar in met twee of drie dekens maar nog lag ze te bibberen van de kou. De kilte kwam uit één kamer in het bijzonder. Daar liet een ijzige wind dag en nacht de gordijnen wapperen en de lampen rammelen. Meridia snapte niet hoe Ravenna in die kamer kon slapen; haar vader Gabriel deed het in elk geval nooit. Toen Meridia vier jaar was, besepte ze dat haar ouders nooit met elkaar praatten. Op haar vijfde realiseerde ze zich dat ze nooit alle drie tegelijkertijd in dezelfde ruimte verbleven.

Overdag bevond Gabriel zich in de studeerkamer aan de voorzijde van het huis. Wat hij precies bestudeerde, wist niemand. Op gedempte toon noemden de kinderjuffrouw en de dienstmeiden hem een wetenschapper, een beroemde geleerde en een schrandere investeerder die zijn erfenis had weten te verdubbelen en alleen nog maar kennis wilde verwerven. Ze waren allemaal doodsbang voor hem. Zodra ze zijn schaduw in het oog kregen, sidderden ze van angst. Gabriel sprak hen zelden aan. Met een gebaar of een blik maakte hij zijn bevelen kenbaar, die door iedereen behalve Ravenna werden opgevolgd als waren het hemelse geboden.

Meridia had zowel angst als respect voor haar vader. Gabriel was een lange, elegante verschijning met een directe manier van doen, weinig geduld en een onberispelijk uiterlijk. Hij had een grote kin en een wrede trek om zijn mond. Zijn donkere ogen hadden een strenge blik en straalden slechts kilte uit. Hij liep enigszins scheef waardoor hij eruitzag als een roofvogel in de aanval. Meridia had hem nog nooit horen lachen. Zijn afkeer van haar, waarvan de reden haar pas jaren later duidelijk zou worden, was het eerste dat haar aan hem was opgevallen. Als hij haar al eens in zijn armen nam of iets aardigs tegen haar zei, had ze geen idee hoe ze moest reageren.

Op een dag sloop Meridia ondanks de waarschuwingen van haar kinderjuf op een onbewaakt ogenblik de studeerkamer binnen. Ze wilde eigenlijk alleen maar een blik naar binnen werpen maar toen ze zag dat Gabriel er niet was, vatte ze moed en betrad de kamer. Hoewel ze zich niet kon herinneren er ooit te zijn geweest, kwam de ruimte haar aangenaam en bekend voor. Ze grijsde naar de vele boeken tegen de muur, de landkaarten aan de muur en de grafieken vol cijfers. Het ene na het andere kabinet stond vol flacons, bekens en branders. Meridia huppelde naar het kolossale bureau bij het raam. Het blad werd gesierd door potten met ontkiemende zaden, die haar naderbij wenkten. Ze wilde ze net aanraken toen er een schaduw over het bureau viel.

“Wie heeft jou toestemming gegeven hier te komen?”

Meridia draaide zich om en kromp ineen. De grijns verdween onmiddellijk van haar gezicht.

“Zeg op! Sta daar niet te kwijlen als een aap.”

“Ik... Ik...”

Gabriel had zijn stem niet verheven en toch had Meridia het gevoel dat de hele wereld woest op haar was. Bij de aanblik van zijn keurige pak en glanzende, nette schoenen voelde ze zich smerig, klein en nietig. Terwijl ze de kaarten en boeken smeekte om een uitweg verduisterde elk object in de kamer tot een voorwerp van haat. Meridia sloeg haar ogen neer en waagde het niet weer op te kijken.

“Je bent vijf jaar oud en best in staat een zin te vormen. Wil je me soms beledigen met je zwijgen?”

“Papa... Ik...”

Verder lijden werd haar bespaard door haar kinderjuf, die bevend van angst de studeerkamer binnenrende.

“Het is mijn schuld, meneer. Ik wist niet...”

Gabriel keurde haar geen blik waardig. “Het doet er niet toe wat jij al dan niet weet. Als ik haar hier ooit weer aantref...”

Razendsnel, zeker voor iemand met haar forse postuur, trok de kinderjuf Meridia de studeerkamer uit. Eenmaal boven las ze haar pupil stevig de les, maar al snel kreeg ze medelijden met het meisje en nam haar in haar armen.

“Lieve meid toch”, zei ze teder. “Trek je maar niet te veel van je vader aan. Sommige mannen doen eenmaal zo als ze veel te verduren hebben.”

Haar samengeknepen ogen waren dof. Meridia stond muisstil. Wat had ze verkeerd gedaan? Waarom verachtte Gabriel haar als was ze zijn vijand? Ze was niet in staat de kilte te verdrijven die zijn schaduw over haar had geworpen en vroeg zich af of alle vaders wreed waren en geen enkele moeder ergens aandacht voor had.